

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет історичний
Кафедра Етнології

Затверджено

На засіданні кафедри Етнології
факультету історичного
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08 2019р.)

Завідувач кафедри

Силабус з навчальної дисципліни
«Етнолінгвістика»,
що викладається в межах освітньо-наукової програми
підготовки доктора філософії з гуманітарних наук
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для
здобувачів зі спеціальності
032 – історія та археологія

Львів 2019 р.

**Силабус курсу Етнолінгвістика
2019/2020 навчального року**

Назва курсу	Етнолінгвістика
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний ф-т, каф. етнології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія
Викладачі курсу	Галайчук Володимир Васильович, канд. філол. наук, доц. каф. етнології
Контактна інформація викладачів	halay_czuk@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю)
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб простежити поступовий розвиток етнолінгвістики як науки та її сучасний стан, з особливою вагою на теоретичних положеннях етнолінгвістики і їх реалізації в практичних дослідженнях російської та польської етнолінгвістичних шкіл, на здобутках сербських та українських етнолінгвістів. Тому у курсі представлено як огляд концепцій названих етнолінгвістичних шкіл, так і того наукового інструментарію, який вони використовують своїх дослідженнях.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Етнолінгвістика» є завершальною нормативною/вибірковою дисципліною з спеціальності Історія та археологія для освітньої програми аспірантури, яка викладається в 4 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Етнолінгвістика» є, використовуючи найновіші здобутки етнолінгвістичної науки, сформувати у майбутніх істориків-гуманітаріїв знання про методологію етнолінгвістичних досліджень, показати доцільність залучення лінгвістичних методів у вирішення проблем етнології.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Герд А.С. Введение в этнолингвистику: Учебное пособие. СПб, 1995. 2. Герд А.С. Введение в этнолингвистику: Курс лекций и хрестоматия. 2-е изд., испр. СПб, 2005. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ареальные исследования в языкознании и этнографии.– Ленинград, 1977. 2. Брутян Г.А. Гипотеза Сепира – Уорфа.– Ереван, 1968. 3. Восточнославянский этнолингвистический сборник: Исследования и материалы.– Москва, 2001. 4. Конобродська В. Поліський поховальний і поминальний обряди. Етнолінгвістичні студії. – Житомир, 2007. – Т. 1. 5. Мова в часі і просторі. Діалектологічні студії. 1. – Львів, 2003. 6. Мова і культура. Діалектологічні студії. 2. – Львів, 2003.

	<p>7. Полесский этнолингвистический сборник: Материалы и исследования.– Москва, 1983.</p> <p>8. Славянские древности: Этнолингвистический словарь в 5–ти т. / Под общей ред. Н.И.Толстого. – Москва, 1995. – Т. 1. А–Г; Москва, 1999. – Т. 2. Д–К; Москва, 2004. – Т. 3. К–П; Москва, 2009. – Т. 4. П–С.</p> <p>9. Славянский и балканский фольклор: Этнолингвистическое изучение Полесья.– Москва, 1995.</p> <p>10. Толстая С.М. Терминология обрядов и верований как источник реконструкции древней духовной культуры // Славянский и балканский фольклор. – Москва, 1989.</p> <p>11. Толстая С.М. Этнолингвистика в Люблине // Славяноведение.– 1993.– № 3.– С. 47-59.</p> <p>12. Толстой Н.И. О предмете этнолингвистики и ее роли в изучении языка и этноса // Ареальные исследования в этнографии. Язык и этнос.– Ленинград, 1983.– С. 181-190.</p> <p>13. Толстой Н.И. Язык и народная культура: Очерки по славянской мифологии и этнолингвистике.– М., 1995.</p> <p>14. Хобзей Н. Гуцульська міфологія: Етнолінгвістичний словник.– Львів, 2002.</p> <p>15. Юдін О. Етнолінгвістичний словник польської народної культури / Пер. з рос. З. Буйницької // НЗ. – С. 400–403.</p> <p>16. Etnolingwistyka. – Lublin. – № 1-15.</p> <p>17. Słownik stereotypów i symboli ludowych / Pod red. J.Bartmińskiego. T. 1.– Lublin, 1996.– 439 s.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. 3 них 32 годин лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять та 42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : знати методологію етнолінгвістичних досліджень уміти практично її використати у самостійній науковій роботі.
Ключові слова	Етнолінгвістика, обряд, звичай, текст
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<ul style="list-style-type: none"> – Вступ до етнолінгвістики. Визначення науки, об'єкт, предмет, завдання дослідження. Зв'язок з іншими дисциплінами (2 год.). – Співвідношення між етносом і мовою. Етнолінгвістична специфіка ієрархії мовної системи. Словники як джерела етнолінгвістичних досліджень (2 год.). – Концептуальні засади російської етнолінгвістики. Школа Н. Толстого (4 год.). – Люблінська етнолінгвістична школа: методи і методика досліджень (4 год.). – Становлення і розвиток сербської етнолінгвістики (2 год.). – Розвиток етнолінгвістики в Україні (2 год.). – Назви предметів традиційної матеріальної культури в етнолінгвістичному освітленні (на прикладі номінацій одягу та взуття) (2 год.). – Народний календар в етнолінгвістичному аспекті (4 год.). – Традиційна сімейна обрядовість в етнолінгвістичних дослідженнях (4 год.). – Етнолінгвістичні дослідження народної демонології (4 год.).

	– Замовляння у світлі етнолінгвістичних досліджень (2 год.).
Підсумковий контроль, форма	іспит письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з етнології та лінгвістики, достатніх для сприйняття симбіозу між цими дисциплінами, розуміння джерел етнографічного характеру.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, індивідуальні проекти.
Необхідне обладнання	Ноутбук з дисководом
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30. • контрольні заміри (модулі): 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20. • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають практичну роботу в рамках своєї теми. Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за семестр на семінарських заняттях та індивідуальному завданні, а також бали, набрані на іспиті. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення етнолінгвістики. Предмет і об'єкт дослідження етнолінгвістики. 2. Завдання і загальний характер етнолінгвістичного словника "Слов'янські старожитності". 3. Співвідношення між етносом та мовою, характеристика мовної

	<p>ієрархії у контексті етнолінгвістичних досліджень.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Етнолінгвістичний словник “Слов’янські старожитності”: тематичне спрямування і принципи укладення. 5. Поняття стереотипу і символу у “Словнику народних стереотипів і символів” Є.Бартмінського. 6. Етнолінгвістична школа Н. Толстого: персоналії та напрямки досліджень. 7. Розвиток етнолінгвістики в Україні. 8. Структура та архітектоніка (побудова) CD-видання “Слов’янські міфологічні персонажі”. 9. Концептуальні засади російської етнолінгвістики. 10. Структура “Словника народних стереотипів і символів” Є. Бартмінського. 11. Значення етнолінгвістичного словника “Слов’янські старожитності” у перспективі розвитку етнолінгвістичних досліджень. 12. Три форми (види) символів в обряді: сутність та співвідношення. 13. Метамова і термінологічні парадигми традиційної народної культури. 14. Завдання і загальний характер “Словника народних стереотипів і символів” Є. Бартмінського. 15. Становлення та розвиток етнолінгвістичної науки. 16. Значення “Словника народних стереотипів і символів” у перспективі розвитку етнолінгвістичних досліджень. 17. Зв’язок етнолінгвістики з іншими науками. 18. Етнолінгвістичний словник “Гуцульська міфологія” Н. Хобзей.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>